

dali dům č. p. 164 vědouce, že do bytu žalované není jiného vchodu, než domem č. p. 128, který si dále podrželi. Jinaký výklad by se v souzeném případě ani nesrovnával se zásadou poctivosti v právních stycích (§ 914 obč. zák.).

Čís. 10661.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Nárok na periodickou remuneraci může se opíratí buď o smluvní ujednání stran neb o obchodní zvyklosti v místě, kde jest zaměstnavatelův závod, anebo může býti podle okolností založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třebaš dobrovolně a ne vždy ve stejné výši. Pravidelné poskytování remunerací jest spatřovati po případě v tom, že byly v podniku zaměstnavatele vypláceny po tři léta.

Smlouvu akciové společnosti s obchodním pomocníkem jest považovati na straně zaměstnavatelky za obchod (čl. 273, 274 obch. zák.); platí tu čl. 287 obch. zák. o výši zákonných úroků.

(Rozh. ze dne 31. března 1931, Rv I 567/30).

Žalobu obchodního pomocníka proti zaměstnavateli o zaplacení periodické remunerace za rok 1928 procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce odvolací soud nepochybil, přiznav žalobci nárok na periodickou remuneraci za rok 1928. Věc jest posuzovati podle těchto právních hledisek: Zákon ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. sám neposkytuje nárok na periodickou remuneraci a v § 16 jest jen vykládací pravidlo pro případ, že zaměstnanci již přísluší právní nárok na poskytnutí remunerace. Otázku, zda a kdy jest tu nárok na remuneraci, jest řešiti podle okolností případu. Nárok na periodickou remuneraci může se opíratí: a) o smluvní ujednání stran; výše remunerace při tom může, býti určena; není-li její výše ujednána, bylo by ji stanoviti podle toho, jaká remunerace byla pravidelně vyplácena v letech předešlých (srovnej rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 3. prosince 1912. Rv II 981/12, Fuchs čís. 82); b) o obchodní zvyklosti v místě, kde jest závod zaměstnavatelův; výši určí po případě soud podle § 273 c. ř. s., přihlížeje k místním zvyklostem (§ 6 (1) zákona čís. 20/1910) nebo k výnosu obchodu (srovnej rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 4. února 1914 Rv I 1267/13, Fuchs čís. 151 b), a ze dne 10. února 1914 Rv I 136/14, Fuchs čís. 154). c) Podle okolností může nárok býti založen i tím, že zaměstnavatel vyplácí ve svém podniku remunerace po delší dobu pravidelně, třebaš dobrovolně a ne vždycky ve stejné výši

(na př. podle bilančních výsledků). Takové pravidelné vyplácení po delší dobu zakládá zvyklost v podniku zaměstnavatelově, jež se svými účinky rovná místní obchodní zvyklosti zmíněné pod b). Jak často se má státi výplata, by se mohlo mluvíti o její pravidelnosti, nelze všeobecně vymeziti, jest to otázkou případu. (Srovnej rozhodnutí čis. 8560 sb. n. s. a Mayer-Grünberg, Komentar, str. 191-192). V souzeném případě není sporné, že remunerace nebyla mezi stranami smluvena, a nebylo ani tvrzeno, že v místě, kde je závod žalované strany, jest obchodní zvyklostí, vypláceti zaměstnancům periodické remunerace. Žalobce tvrdil jen, že v podniku žalované bylo placení remunerací všeobecně obvyklým, a může tedy jíti jen o případ uvedený pod c). — V té příčině jest především zdůrazniti, že žalovaná sama přednesla v řízení v první stolici, že zaměstnanci v jejím podniku dostávali v době, co tam byl žalobce zaměstnán, remuneraci podle bilančních výsledků, že vyplácením remunerace byly vyrovnány i nároky dotčených zaměstnanců za případné výkony mimo normální dobu pracovní a že stejným způsobem byla zaměstnancům vyplacena remunerace též za rok 1928, o který ve sporu jde. Odvolací soud dále zjistil na základě výpovědi žalobce jako strany, že i žalobci byly v posledních letech před ukončením pracovního poměru u žalované vyplaceny remunerace za rok 1926 částkou 2.000 Kč a za rok 1927 částkou 1.500 Kč a že byly remunerace vypláceny také jiným zaměstnancům, těmito i za rok 1928. S tímto zjištěním není v rozporu, zjistil-li první soud z výpovědi svědka ing. Antonína Š-a, že remunerace v podniku žalované závisely na uznání správní rady a ředitele, který je navrhoval, a z výpovědi ing. Karla M-a, že remunerace závisely na tom, zda je správní rada přízná a v jaké výši je povolí, a že remunerace byly navrhovány podle výkonnosti toho kterého zaměstnance správní radě, která návrhy měnila podle volného uvážení, neboť těmito výpověďmi byl jen podrobněji vysvětlen postup, podle něhož se dalo udílení a vyměřování remunerací v podniku žalované, ale není jimi nijak dotčena skutečnost žalovanou samou ve sporu doznaná, že v jejím podniku byly zaměstnancům vypláceny periodické remunerace v době, kdy tam byl žalobce zaměstnán. Zmiňuje-li se svědek ing. Š. též o tom, že remunerace v podniku žalované nebyly pravidelné, jest to úsudek vyvozený z okolností, za kterých byly remunerace poskytovány, a takový úsudek nepřisluší činiti svědku, nýbrž soudu. První soud vycházel v té příčině z názoru, že se ku pravidelnosti výplaty remunerace vyžaduje, by byla vyplácena v určité výši neb určitým způsobem, a že nejde o pravidelné poskytování, byla-li výše remunerace závislá na volné úvaze zaměstnavatelově. Ale v tom nelze s prvním soudem souhlasiti, neboť ke vzniku právního nároku zaměstnance na periodickou remuneraci na základě zvyklosti vytvořivší se v podniku zaměstnavatelově postačí pravidelnost časová a není mu na závadu, měnila-li se výše remunerace v jednotlivých obdobích podle bilančních výsledků a podle usnesení správní rady. Dovolateka marně poukazuje na rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 19. září 1911 Rv VI 394/11, uveřejněné ve sbírce Fuchsové pod čís. 22, neboť názor tam vyslovený byl opuštěn tímž nejvyšším

soudem v pozdějších rozhodnutích, uveřejněných ve sbírce Fuchsové pod čís. 66, 82, 114 a 164. Jde ještě o otázku, lze-li pravidelné poskytování remunerací spatřovati v tom, že v podniku žalované byly vypláceny každoročně po tři léta za sebou. Nejvyšší soud souhlasí s názorem soudu odvolacího, že k této otázce jest v souzeném případě přisvědčiti, to tím spíše, ana žalovaná sama přiznala, že výročními remuneracemi odměňovala také nároky za výkony přes normální dobu pracovní, z čehož vyplývá, že se remunerace staly v jejím podniku jaksi stálým zařízením a zaměstnanci mohli s nimi počítati jako s částí úplaty. Nebyla-li remunerace žalobci vyplácena každý rok ve stejné výši a závisela-li na výsledku bilance, má to pro spor jen ten význam, že její výši jest určití soudem podle § 273 c. ř. s. Odvolací soud se také podle toho zachoval, neboť přihlížel k tomu, že bilanční výsledky za rok 1928 byly nepříznivější, než v letech 1926 a 1927, a přiznal žalobci nárok na remuneraci jen ve výši jeho měsíčního služného 1.200 Kč, což uznává i nejvyšší soud za přiměřené. Správně přisoudil odvolací soud žalobci 6% úroky z remunerace 1.200 Kč, neboť smlouvu žalované akciové společnosti s obchodním pomocníkem jest považovati na straně zaměstnavatelčině za obchod ve smyslu čl. 273 a 274 obch. zák. a hledíc k ustanovení čl. 277 obch. zák. platí tu předpis čl. 287 obch. zák., že výše zákonných úroků, zvláště úroků z prodlení, jest při obchodech šest ze sta (Viz rozhodnutí čís. 1163 sb. n. s.).

Čís. 10662.

Odporuje-li pozůstalá vdova zákonnému dědickému právu zůstavitelových sourozenců proto, že se ho vzdali ústní dohodou, jejíž platnost jest mezi účastníky sporná a je-li tu ještě zůstavitelův synovec, jehož dědickému právu nebylo odporováno, jest na pořad práva poukázati (§ 126, druhý odstavec, nesp. říz.) pozůstalou vdovu.

(Rozh. ze dne 31. března 1931, R II 92/31).

K pozůstalosti po Františku E-ovi přihlásili se jednak pozůstalá vdova, jednak zůstavitelovi sourozenci. Pozůstalostní soud poukázal pozůstalou vdovu s jejími nároky na pořad práva. Rekursní soud k rekursu pozůstalé vdovy poukázal na pořad práva zůstavitelovy sourozence. Důvody: Jisto jest, že si dědické přihlášky rekurentky a zůstavitelových sourozenců odporují, neboť rekurentka, poukazujíc na dědickou dohodu se zůstavitelovými sourozenci, vylučuje je ze spoludědictví, poněvadž se dohodou tou vzdali dědických nároků. Jde tu tedy o případ § 125 nesp. říz. a bylo proto jednu z obou stran poukázati na pořad práva, jelikož otázku platnosti dohody nelze řešiti v řízení nesporném. Podle § 126 druhý odstavec nesp. říz. bylo poukázati na pořad práva zůstavitelovy sourozence, neboť při projednání pozůstalosti dne 19. prosince 1930 uznali, že se tvrzená dohoda o zřeknutí se dědických práv stala, popírali však její platnost pro uvedení v omyl. Jest